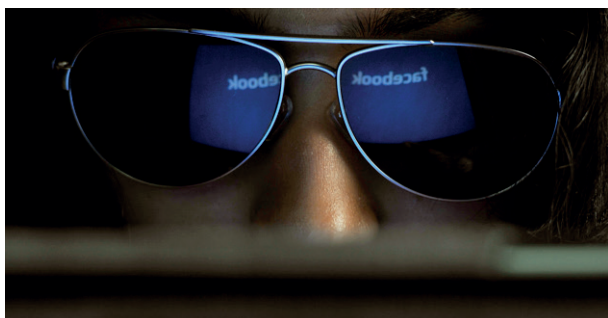

Egy lelkes milliárdos 100 millió dollárból javítaná meg a Facebookot

Egyre többen látják úgy, hogy az internetes gazdaság és a közösségi platformok megújítása nem csak szabályozási, hanem legalább annyira technológiai és etikai kérdés is.

Frank McCourt amerikai ingatlanmágnás nevét eddig elsősorban a Los Angeles Dodgers baseballcsapat, utóbb pedig a francia Olympique Marseilles körüli kavarásairól ismerhettük, de a legfrissebb hírek szerint az üzletember most a patinás sportklubok felfuttatásánál (majd földbe állításánál) is nagyobb vállalkozásba kezdett. Első körben 100 millió dollárt fordítana rá, hogy újjáépítse a közösségimédia-szolgáltatások működésének alapjait, és visszahozza a versenyt az ágazatba.

A projekt a magasröptű Project Liberty elnevezés alatt fut, a fő célja pedig egy nyilvánosan hozzáférhető adatbázis létrehozása az emberek közösségi kapcsolatairól. Ez lehetővé tenné a felhasználóknak, hogy szabadon ide-oda költöztessék ezeket a rekordokat a különféle alkalmazások között, és ne maradjanak örökre hozzáláncolva ahhoz a kis számú domináns szolgáltatáshoz, amelyek a Facebook mintájára irdatlan befolyást halmoztak fel maguknak az évek során.

A beszámoló McCourt nyilatkozatát idézik, amely szerint a milliárdos soha nem gondolta volna, hogy meg kell kérdőjeleznie a demokratikus és a kapitalista alaprendszerek biztonságát. Ehhez képest eljutottunk oda, hogy folyamatos megfigyelés alatt élünk, a vagyon és a hatalom ilyen arányú felhalmozása mindössze néhány ember kezében pedig destabilizáló hatású: a kapitalizmus túléléséhez így elengedhetetlennek látszik, hogy a korrektség valamilyen módon hangsúlyossá váljon benne.

Az alapoktól kell újragondolni

Ebben az esetben arról lenne szó, hogy a közösségi média működését egyre több oldalról éri kritika, azonban a problémákra könnyű rossz választokat adni. Van, aki új törvényektől és rendeletektől várja a terület megreformálását, amelyek helyzetbe hoznák az induló vállalkozások következő generációját, hogy azok leváltsák vagy aktuális üzleti modelljének felülvizsgálatára kényszerítsék a Facebookot. Mások szerint azonban az új digitális gazdaságban a versenyképességet az **adatokhoz való egyenlő hozzáférésre** kell építeni.

A közműszerűen működő vállalkozások közműszerű szabályozásán vagy az úgynevezett „gyilkos akvizíciók” akadályozásán túl ugyanis kézenfekvő dolog lenne az adatok mozgathatóságának biztosítása. Ez nem csak a pályát egyensúlyozhatná ki az egymással vetélkedő platformok között a kvázi-monopóliumok feloldásával, de az adatok interoperabilitása a nagy cégekfeldarabolását is szükségtelenné tenné, miközben mindenki egyformán kihasználhatná annak előnyeit.

McCourt ebben a tekintetben hasonló megoldást javasol, mint például a Twitter vezérigazgatója, Jack Dorsey, aki másfél évvel ezelőtt jelentette be a Bluesky projektet egy nyílt és **decentralizált működési szabvány kidolgozásába**. Ez a blokklánc tech-

nológia felhasználásával adna választ egy nagy csomó aktuális problémára, például a tartalom moderációjára is, miután a globális internet működését nem bizonyos platformok, hanem a megfelelő protokollok alapján határozná meg.

Erre szerinte a nyílt és tartós hoszting, irányítási vagy akár monetizációs megoldások sora alapulhat, miközben a közösségi szolgáltatók sok szempontból kliensként jelennének meg a rendszerben. Felszívódnának a felhasználók figyelmét irányító, határtalan befolyással rendelkező, de centralizált módon nem igazán ellenőrizhető tulajdonosi algoritmusok, amelyekkel közül senki sem választhat szabadon, és nem is építhet velük szemben komolyan vehető alternatívát.

A Liberty projekt ugyancsak a blokklánc-technológia segítségével építené újjá az internetes infrastruktúrát. A Decentralized Social Networking Protocol (DSNP) ugyanúgy működne a közösségi kapcsolatok vonatkozásában, mint ahogy a digitális tárcák tárolják a tokenekről szóló információkat. Így ha az összes közösségimédia-szolgáltató ugyanazt a közösségi gráfot használná, a jobb szolgáltatások fejlesztésével kellene versenyezniük, nem pedig az adatmonopóliumok kihasználásával.

Ezen már minden csak javítana

McCourt a hírek szerint egyből 75 millió dollárral támogatná a washingtoni Georgetown Egyetem és a párizsi Politikai Tanulmányok Intézetek közös technológiai kutatását, a 100 millió dollár fennmaradó részét a DSNP-t kihasználó szolgáltatások fejlesztésének ösztönzésére fordítaná. McCourt

mindezt a „harmadik kísérletének” nevezi a közösségi média átalakítására: korábban már befektetett olyan technológiai cégekbe, amelyekről úgy gondolta, hogy segíthetnek átalakítani az online interakciót, ezek a próbálkozások azonban csak arról győzték meg, hogy olyan tudósok bevonására is szükség lesz, akik képesek feltárni az iparág legfontosabb etikai kérdéseit.

Itt érdemes megjegyezni, hogy a közösségi médiát nem csak a túlhatalom miatt éri gyakran kritika, hanem azért is, mert ezt a hatalmat nem gyakorolják hatékonyan a visszaélésszerű viselkedéssel szemben. A decentralizált megközelítés ebben a tekintetben is alapvető változást hozna: a moderált felhasználóknak lehetővé tenné, hogy mindenestül áthurcolkodjanak a számukra megfelelőbb környezetbe, miközben a blokklánc mindenkit örökre hozzákötne a hozzászólásaihoz, ami a többséget valószínűleg moderáció nélkül is önmérsékletre intené.

Hogy ez kinek mennyire lenne jó, azon mindenki ráér még gondolkodni, mivel a Project Liberty – másokkal együtt – csak mostanában vág bele a megfelelő számú és súlyú támogató megnyerésébe. Egyfajta fényreklámként saját termék létrehozását is tervezi a DSNP infrastruktúrán, McCourt pedig azt a prózai kérdést teszi fel a felhasználóknak, hogy tulajdonképpen milyen változástól kellene félteniük az internetet, amiből mára „egy emésztőgödröt csináltak”.

Forrás: <https://bitport.hu/egy-lelkes-milliardos-100-millio-dollarbol-javitana-meg-a-facebookot>

Válogatta: Fonyó Istvánné